कर्नाटक शासन

पदवीपूर्व शिक्षण विभाग

साहित्यमंथन (कृती पाठपुस्तिका) मराठी

(पी.यु.सी. प्रथमवर्षाकरिता)

SAHITYAMANTHAN

(MARATHI)

FIRST YEAR P.U.C. WORK BOOK

DEPARTMENT OF PRE-UNIVERSITY EDUCATION

MALLESWARA BANGALORE-560012

ನಾಡಗೀತೆ

ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ

ಜಯ್ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!
ಜಯ್ ಸುಂದರ ನದಿ ವನಗಳ ನಾಡೆ,
ಜಯ ಹೇ ರಸಋಷಿಗಳ ಬೀಡೆ!

ಭೂದೇವಿಯ ಮಕುಟದ ನವಮಣಿಯೆ,
ಗಂಧದ ಚಂದದ ಹೊನ್ನಿನ ಗಣಿಯೆ;
ರಾಘವ ಮಧುಸೂದನರವತರಿಸಿದ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಜನನಿಯ ಜೋಗುಳ ವೇದದ ಘೋಷ,
ಜನನಿಗೆ ಜೀವವು ನಿನ್ನಾವೇಶ.
ಹಸುರಿನ ಗಿರಿಗಳ ಸಾಲೆ
ನಿನ್ನಯ ಕೊರಳಿನ ಮಾಲೆ.
ಕಪಿಲ ಪತಂಜಲ ಗೌತಮ ಜಿನನುತ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಶಂಕರ ರಾಮಾನುಜ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
ಬಸವೇಶ್ವರ ಮಧ್ವರ ದಿವ್ಯಾರಣ್ಯ
ರನ್ನ ಷಡಕ್ಷರಿ ಪೊನ್ನ
ಪಂಪ ಲಕುಮಿಪತಿ ಜನ್ನ
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಮಂಗಳಧಾಮ!
ಕವಿಕೋಗಿಲೆಗಳ ಪುಣ್ಯಾರಾಮ!
ನಾನಕ ರಾಮಾನಂದ ಕಬೀರರ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

ತೈಲಪ ಹೊಯ್ಸಳರಾಳಿದ ನಾಡೆ,
ಡಂಕಣ ಜಕಣರ ನೆಚ್ಚಿನ ಬೀಡೆ;
ಕೃಷ್ಣ ಶರಾವತಿ ತುಂಗಾ
ಕಾವೇರಿಯ ವರ ರಂಗ.
ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಹಂಸ ವಿವೇಕರ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಸರ್ವ ಜನಾಂಗದ ಶಾಂತಿಯ ತೋಟ,
ರಸಿಕರ ಕಂಗಳ ಸೆಳೆಯುವ ನೋಟ.
ಹಿಂದೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮುಸಲ್ಮಾನ
ಪಾರಸಿಕ ಜೈನರುದ್ಯಾನ.
ಜನಕನ ಹೋಲುವ ದೊರೆಗಳ ಧಾಮ,
ಗಾಯಕ ವೈಣಿಕರಾರಾಮ!

ಕನ್ನಡನುಡಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಗೇಹ!
ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳ ದೇಹ!
ಜಯ್ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!
ಜಯ್ ಸುಂದರ ನದಿ ವನಗಳ ನಾಡೆ,
ಜಯ ಹೇ ರಸಋಷಿಗಳ ಬೀಡೆ!

—ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅ...

GOVERNMENT OF KARNATAKA

पदवीपूर्व प्रथम वर्ष

(मराठी)

साहित्यमंथन

(कृती–पाठपुस्तिका)

SAHITYAMANTHAN

P.U.C. I YEAR

MARATHI WORK BOOK

WORK BOOK COMMITTEE

<table>
<tr><th colspan="2">Names and Address of the Work Book Committee</th></tr>
<tr><td colspan="2">1) Shri. Suryawanshi Yeshwant N.
Lecturer in Marathi
Govt. P.U. College for Girls, Opposite Old S.P. Office,
GULBARGA- 585105</td></tr>
<tr><td>2) Shri. D.N. Jabhade
Lecturer in Marathi
B.S. Comp. P.U. College
Bedkihal Tal : Chikodi
Dist : BELGAUM- 591214</td><td>6) Shri. V.B. Hiremath
Lecturer in Marathi
C.S.S. P.U. College, Chikodi
Tal : Chikodi
Dist : Belgaum - 591201</td></tr>
<tr><td>3) Shri. S.M. Rajure
Lecturer in Marathi
Shivaji P.U. College- Bhalki
Dist : BIDAR – 585328</td><td>7) Shri. N.M. Sanadi
Lecturer in Marathi
M.M’s P.U. College
Khanapur-Belgaum -591302</td></tr>
<tr><td>4) Shri. S.V. Deshmukh
Lecturer in Marathi
D.N. Nadage P.U. College
Karadga, TAl : Chikodi
Dist : BELGAUM - 591263</td><td>8) Shri. A.S. Jadhav
Lecturer in Marathi
S.N.P.U. College
Bhalki – Dist- BIDAR- 585328</td></tr>
<tr><td>5) Shri. G. N. Sapre
Lecturer in Marathi
A.V.M. Comp. P.U. College
M. Vadagaon – BELGAUM
590005</td><td>9) Shri. S.D. Kamble
Lecturer in Marathi
S.M.V.V.T.S. Ind. P.U.College
Examba TAl : Chikodi
Dist : BELGAUM- 591244</td></tr>
</table>

पी. यु. सी. प्रथम वर्षाचे पाठ्यपुस्तक तयार करुन वरील समितीने जे महत्वाचे कार्य केले त्याबद्दल पदवीपूर्व शिक्षण मंडळ संपादन समितीचे अत्यंत ऋणी आहे.

निर्देशक

पदवीपूर्व शिक्षण विभाग

बेंगळूरु - १२

Reviewers

01. Prin. F.M. Madar
    Govt. P.U. College-KALLEHOL
    TAl & DIST : BELGAUM

02. Prin. S.B. Jahur
    Govt P.U. College- YALGURATI
    Dist : DHARWAD

03. Prin. Revati Deshapande
    Darbar P.U. College-BIJAPUR

संपादकीय

N.C.E.R.T. आणि N.C.F. 2005 सालाची शैक्षणिक ध्येय, धोरणे, उद्दीष्टे नजरेसमोर ठेऊन सन् २०१३-२०१४ सालचा कर्नाटक शासनाच्या नव्या शैक्षणिक धोरणानुसार विद्यार्थ्यांना वाचन संभाषण आणि लेखन यासाठी प्रवृत्त करणे महत्वाचे मानले जाऊन त्या दृष्टीतून पावले उचलण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. वस्तुतः हे पाऊल योग्यच आहे.

पाठयपुस्तकातील प्रत्येक पाठाचे स्वाध्याय सोडविण्यासाठी 'साहित्यमंथन' या शिस्तबध्द कृती-पाठ्यपुस्तिकेची निर्मिती करण्यात आली आहे. अभ्यासक्रमातील गद्य, पद्य व स्थूलवाचन विभागाचे सूक्ष्म अध्ययन व्हावे व त्याचबरोबर मराठी भाषेचा व्यवहारीक उपयोग आणि व्याकरणाचा अभ्यास सहजपणे समजावून घेता यावा अशी योजकता राखण्याचा प्रयत्न येथे करण्यात आलेला आहे.

साहित्यमंथनची निर्मिती करताना पदवीपूर्व शिक्षण विभागाच्या संबंधित सर्व अधिकाऱ्यांनी हे दिशादिग्दर्शन केले ते फार महत्वाचे ठरते.

विद्यार्थीवर्ग या प्रयत्नांचा आवश्यक तो लाभ नक्की उठवतील असा विश्वास व्यक्त करावासा वाटतो.

संपादन समिती

कर्नाटक शासन

पदवीपूर्व शिक्षण विभाग

प्रमाणपत्र

श्री/कुमारी-------------------------हजेरी, क्र.-----

तुकडी---- याने/हिने----------------या साली प्रथम वर्ष पी.यु.सी. मराठी विषयाची कृती पाठ पुस्तिका अत्युत्तम/उत्तम/साधारण प्रतीने पूर्ण केली आहे.

सदर विद्यार्थ्याचे/विद्यार्थिनीचे वर्तन व शैक्षणिक प्रगती या सालामध्ये समाधानकारक आहे.

प्राध्यापकांची सही

दिनांक :

विभागप्रमुख / प्राचार्य

महाविद्यालयाचा शिक्का

अत्त्युत्तम- ७ ते १० गुण, उत्तम- ७ ते ५ गुण, साधारण-४ पेक्षा कमी

अनुक्रमणिका

गद्य-विभाग-(सुक्ष्म वाचन)

अक्र	विषय		शि. तास	पृष्ठ क्र.
१	चक्रधरांची अहिंसावृत्ती व विनोदबुध्दी	म्हाईंभट		
२	दत्ताजी शिंदे यांचे वीरमरण व वीरवचन	भाऊसाहेबांची बखर	०३	
३	शेतकऱ्यांची परिस्थिती	महात्मा ज्योतिबा फुले	०३	
४	युवकांपुढील आव्हाने	यशवंतराव चव्हाण	०४	
५	घार हिंडते आकाशी	सिंधूताई सपकाळ		
६	जातील हे बी दिवस		०४	
७	शेरास सव्वाशेर			
८	नाव लौकिक संत- कनकदास	ब		
९	आपण विसरतो...	मूळ लेखिका सुधामुर्ती अनुवादक- लीना सोहनी	०४	
१०	वीरमाता जिजाऊ			
११		शंकर पाटील		
१२				

पद्य विभाग

अ. क्र.	कवितेचे नांव		शि. तास	पृष्ठ क्र.
१		महदंबा		
२	गुरुमहात्म्य			
३	संतवाणी अ) मनुष्य करिसी ब) विठु माझा लेकुरवाळा क) हीन याती माझी देवा ड) चंदनाचे हात पायही चंदन	- संत नामदेव संत जनाबाई संत चोखामेळा संत तुकाराम	०५	
४	सीतागीत	मोरोपंत		
५			०३	
६		कुसुमाग्रज		
७	आईची आठवण		०३	
८	संसार	बहिणाबाई चौधरी		
९	पंचारती		०३	
१०	आनंदी पक्षी	बालकवी		
११	तेव्हा जीवन मला हे कळू लागले	वामन कर्डक	०३	
१२		फ. म. शहाजिंदे		
१३	पोरी			

स्थूलवाचन-विभाग (अपठित)

अ. क्र.	कथेचे नांव	लेखक / लेखिका	शि. तास	पृष्ठ क्र.
१	बदलते बोरगांव	डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले	५	
२	पहिली शिकार	श्री. महादेव मोरे-	५	
३	तिची वाटच वेगळी	सौ. मथू सावंत-	५	
४	देव घावला! देव पावला	श्री. वामन होवाळ-	५	

व्याकरण विभाग

अ.क्र.	विषय	शि. तास	पृष्ठ क्र.
१	निबंध	०५	
२	प्रयोग	०१	
३	काळ	०१	
४	सामान्यरूप	०१	
५	पत्रलेखन	०२	
६	अनुवाद	०१	
७	विरूध्दार्थी शब्द	०१	
८	जोड्या जुळवा	०१	
९	वाक्प्रचार	०१	
१०	समानार्थी शब्द	०१	
११	इंग्रजी प्रतिशब्द	०१	
१२	वाक्याचे प्रकार	०१	

–गद्य विभाग–